

Rapportage inwonersonderzoek

Toerisme en leefbaarheid in Winterswijk

Colofon

©Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, Maart 2024

Opdrachtgever Gemeente Winterswijk, Bert Roeterdink

Auteurs J. (Jan Jaap) Thijs
N. (Natasja) Sonderen
F. (Fleur) Brinkmann

Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd
OK 72
Oude Kraan 72 – Unit 320
6811 LL Arnhem
Tel: 06 51174193
Mail: thijs@ruimteenvrijetijd.nl
www.ruimteenvrijetijd.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Response	4
3 Recreëren in Winterswijk	7
4 Bezoekers aan Winterswijk	10
5 Trots en verbinding	11
6 Positieve effecten	12
7 Negatieve effecten	13
8 Balansvraagstuk	16
9 Gemeente en beleid	17

1 Inleiding

Winterswijk is een grote regionale trekker voor dagbezoek en is met name ook in trek bij de Duitse bezoeker. In 2022 ontving Winterswijk het grootste aandeel aan dagrecreatieve bezoeken van de regio de Achterhoek. Ook wat betreft verblijfsrecreatie is Winterswijk in trek en verzorgt de gemeente jaarlijks rond de 800.000 overnachtingen. Toerisme en recreatie in de gemeente creëert veel voordelen voor de lokale bevolking, zoals een hoog voorzieningenniveau en werkgelegenheid. Maar de bezoekersstroom zou ook nadelige effecten kunnen hebben als gevolg van drukte. Om inzicht te krijgen in de impact van toerisme en recreatie op de leefbaarheid in de gemeente Winterswijk is een inwonersonderzoek uitgevoerd. In deze rapportage staan de resultaten van dit onderzoek. Dit inwonersonderzoek dient als bouwsteen voor het nieuwe beleid op toerisme & recreatie.

Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd heeft in opdracht van de gemeente Winterswijk het inwonersonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd om een inzicht te krijgen in hoe de inwoners van de gemeente tegen toerisme en recreatie aankijken en om kansen en knelpunten in kaart te brengen. De antwoorden geven inzicht in de impact van toerisme op de leefbaarheid.

De gemeente Winterswijk heeft aan 3.750 adressen (een aselechte steekproef getrokken door I&O Research) een brief verzonden met het verzoek om een online vragenlijst in te vullen. Daarnaast is de enquête via de online (sociale media) kanalen van de gemeente gedeeld en is er aandacht voor gevraagd in het Gemeentenieuws. Daarmee is geprobeerd om een zo hoog mogelijke response te behalen. Inwoners van Winterswijk zijn in de periode van 24 oktober tot en met 12 november in de gelegenheid gesteld om de vragenlijst in te vullen.

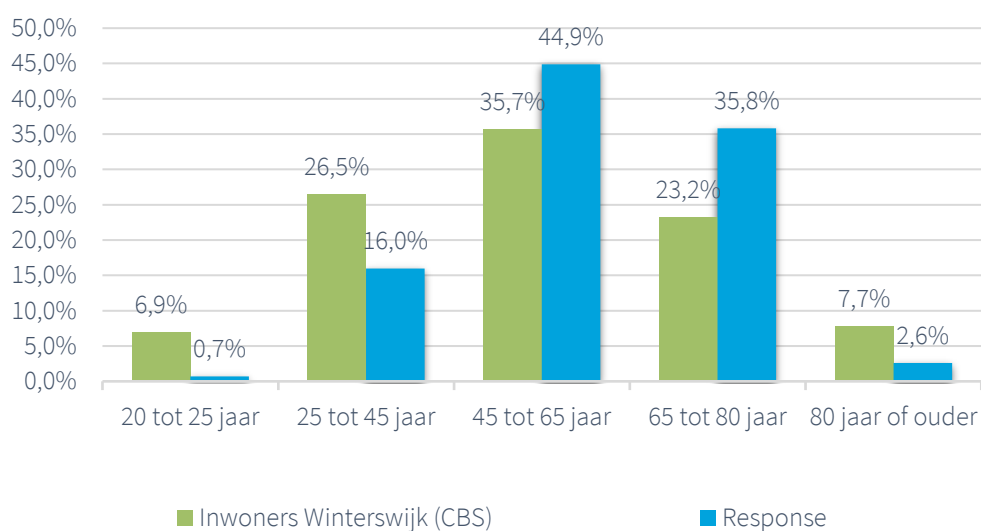
2 Response

In totaal hebben 733 inwoners de vragenlijst ingevuld. Op 3750 huishoudens is 733 respondenten een response van 19,5%. In dit type onderzoeken is de verwachting een response van tussen de 10% en 15%. Daarmee is de response boven verwachting. Daarnaast zorgt een response van 733 voor een betrouwbaar onderzoek en kan met 95% zekerheid worden geconcludeerd dat de foutenmarge 3,57% betreft¹.

In figuur 1 wordt de leeftijdsverdeling van de respondenten vergeleken met die van de inwoners van de gemeente Winterswijk. Het valt op dat de leeftijdscategorieën 20 – 25 en 25 – 45 jaar sterk ondervertegenwoordigd zijn in het onderzoek. De leeftijdscategorieën 45 – 65 en 65 – 80 jaar zijn juist sterk oververtegenwoordigd. In totaal zijn er 134 respondenten onder de 45 jaar en 599 respondenten van 45 jaar en ouder. Bij enkele vragen zijn de verschillen tussen deze twee leeftijdsgroepen geanalyseerd en benoemd. De antwoorden gegeven door respondenten uit de leeftijdscategorieën onder de 45 jaar zijn echter door de lage response indicatief en niet representatief voor deze leeftijdscategorie.

¹ Betrouwbaarheid wordt getoetst met een foutenmarge (de mogelijke afwijking van een antwoord als dezelfde vraag aan de volledige populatie is gesteld, m.a.w. in welke mate erop vertrouwd kan worden dat de antwoorden die respondenten hebben gegeven hetzelfde zijn voor de gehele populatie). Deze foutenmarge mag met een betrouwbaarheidsniveau van 95% (hoe zeker de foutenmarge is) maximaal 5% zijn om een betrouwbaar onderzoek te hebben. In dit onderzoek kan, uitgaande van de een inwoneraantal van 29.253 (op 1 januari, 2023) met een betrouwbaarheidsniveau van 95% worden gesteld dat de foutenmarge slechts 3,57% betreft, daarmee is het onderzoek betrouwbaar.

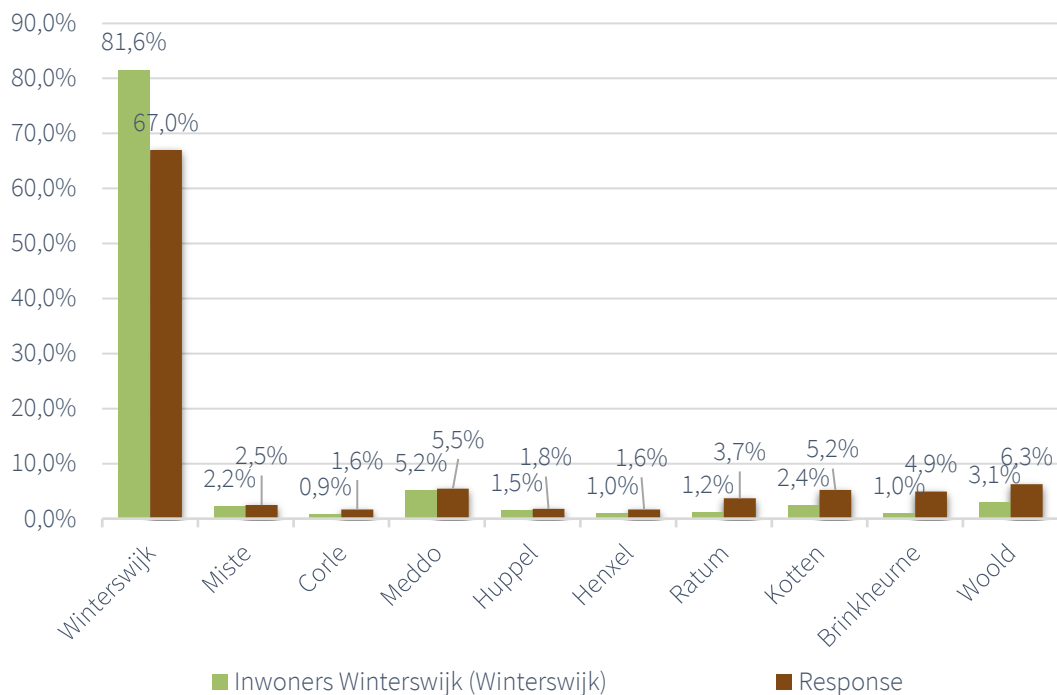
Figuur 0 Verdeling respondenten per leeftijdscategorie (N=726, excl. onbekend)

Overige demografische kenmerken van de respondenten

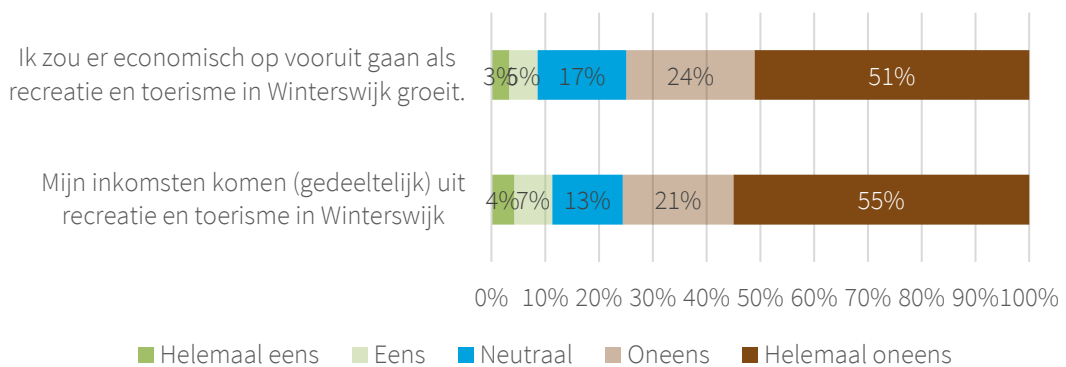
- 52% van de respondenten is man, 47% is vrouw.
- Het merendeel van de respondenten komt uit een huishouden zonder (thuiswonende) kinderen (56%). 29% komt uit een huishouden met thuiswonend(e) kind(eren), 12% is alleenwonend en 3% heeft een andere gezinssamenstelling.

Figuur 2 Herkomst respondenten in de gemeente vergeleken met de verhouding van het aantal inwoners

Figuur 2 geeft de response vanuit het dorp Winterswijk en de buurtschappen weer, vergeleken met de omvang van de inwoners. Alle delen van de gemeente zijn goed vertegenwoordigd in het onderzoek. Opvallend is dat Ratum, Kotten, Brinkheurne en Woold relatief iets sterker vertegenwoordigd zijn in het onderzoek, en Winterswijk zelf relatief iets minder sterk vertegenwoordigd is.

Figuur 3 Economisch belang bij toerisme.

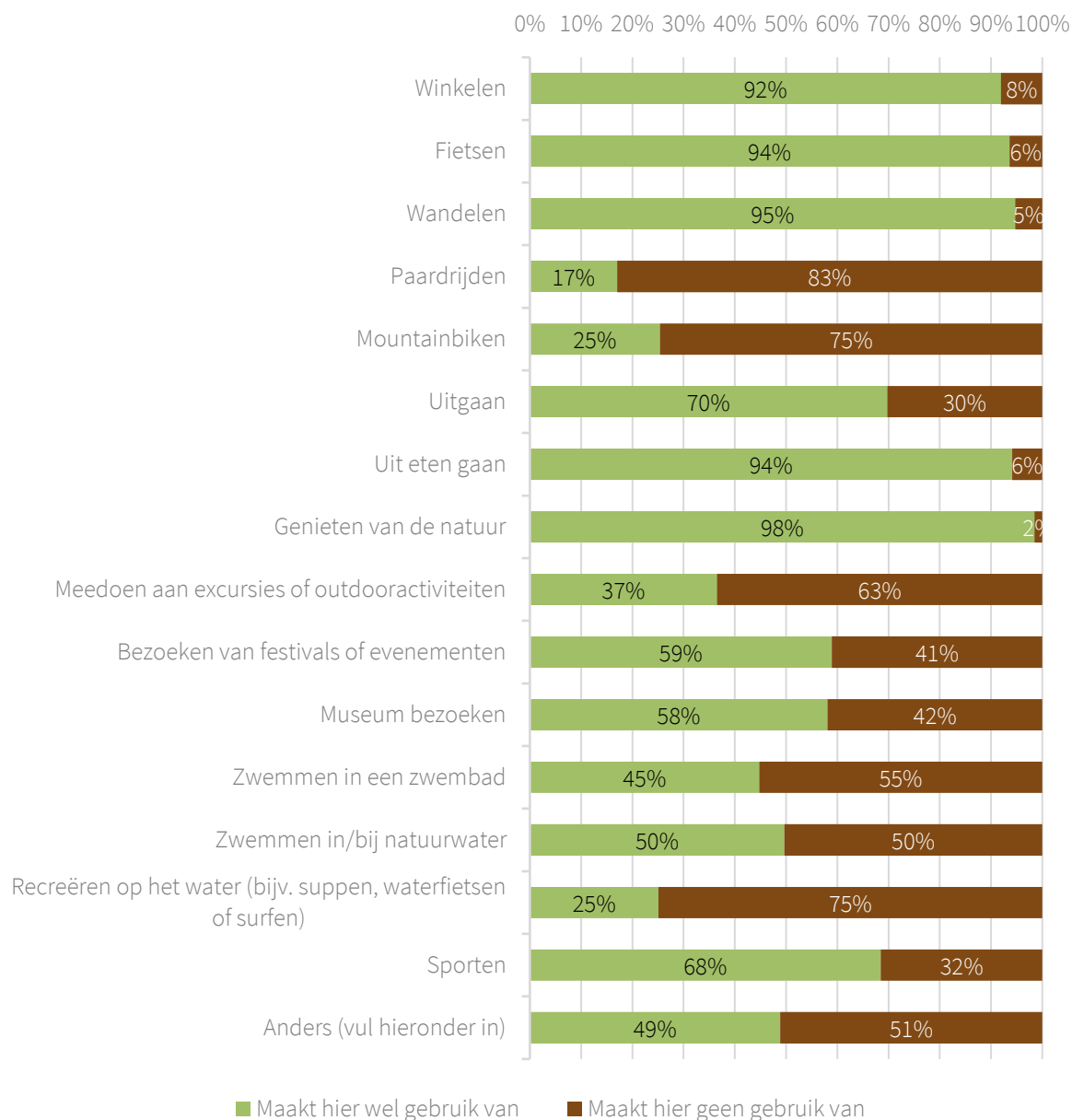

Figuur 3 laat zien dat slechts een klein deel van de respondenten een direct economisch belang heeft bij toerisme. 11% geeft aan (helemaal) eens te zijn met de stelling dat de inkomsten (gedeeltelijk) uit recreatie en toerisme in Winterswijk komen. 8% geeft aan het (helemaal) eens te zijn met de stelling dat ze er economisch op vooruit zouden gaan als recreatie en toerisme in Winterswijk groeit. Voor een grote meerderheid geldt dit niet.

3 Recreëren in Winterswijk

De volgende vragen gaan over hoe aantrekkelijk Winterswijk is voor inwoners om te recreëren. Daarbij is aan de respondenten gevraagd welke activiteiten zij zelf ondernemen in de gemeente, hoe ze deze activiteiten zouden beoordelen en hoe Winterswijk de aantrekkelijkheid voor inwoners kan verbeteren.

Figuur 4 Wat doet u zoal in uw vrije tijd in Winterswijk? (N=733)

Wat valt op?

- Genieten van de natuur, uit eten gaan, winkelen, fietsen en wandelen zijn de meest ondernomen activiteiten;
- Paardrijden, mountainbiken en waterrecreatie zijn minst ondernomen activiteiten onder de respondenten.

Bij “**Anders, namelijk**” worden de volgende opmerkingen gegeven:

Het woord "genieten" komt veel terug: genieten van de rust, van de ruimte, van de natuur en van de cultuur. Daarnaast wordt ‘muziek maken’ en onderdeel zijn van het verenigingsleven met enige regelmaat genoemd.

Tabel 1 Overzicht van het gemiddelde rapportcijfer per activiteit in Winterswijk

Activiteit (response)	Cijfer	Activiteit (response)	Cijfer
Genieten van de natuur (N=714)	8,8	Recreëren op het water (bijv. suppen, waterfietsen of surfen) (N=135)	7,3
Wandelen (N=689)	8,4	Zwemmen in een zwembad (N=297)	7,2
Fietsen (N=680)	8,3	Paardrijden (N=70)	7,1
Mountainbiken (N=143)	8,1	Meedoen aan excursies of outdoor activiteiten (N=206)	6,9
Sporten (N=461)	7,9	Bezoeken van festivals of evenementen (=393)	6,7
Winkelen (N=664)	7,7	Museum bezoeken (N=384)	6,7
Uit eten gaan (N=682)	7,5	Uitgaan (N=471)	6,4
Zwemmen in/bij natuurwater (N=332)	7,5		

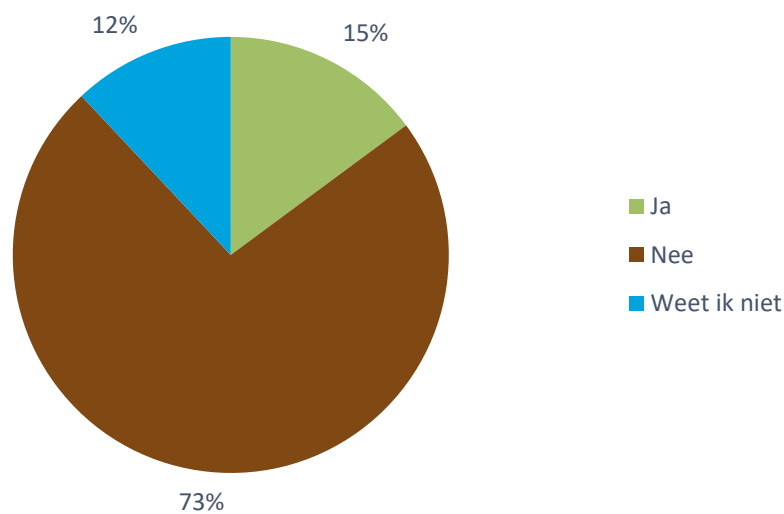
Wat valt op?

- Respondenten zijn meest tevreden over de mogelijkheid om te genieten van de natuur en het wandelen, fietsen en mountainbiken in Winterswijk;
- Minst tevreden zijn de respondenten over: meedoen aan excursies/outdoor activiteiten, bezoeken van festivals/evenementen, bezoeken van een museum en uitgaan in Winterswijk;
- Er is duidelijk verschil tussen respondenten van 45 jaar of jonger en 46 jaar of ouder. Respondenten van 45 jaar of jonger geven alle activiteiten een lager rapportcijfer, behalve recreëren op het water en sporten, daar zijn ze iets positiever over dan respondenten van 46 jaar of ouder. Ook zien we dat jongere respondenten specifiek museumbezoek (1.0 lager) en uitgaan (0.8 lager) een stuk lager beoordelen dan oudere respondenten.

Wat kan Winterswijk doen om het (nog) aantrekkelijker te maken voor u als inwoner om uw vrije tijd in Winterswijk door te brengen?

Als we aan inwoners vragen wat Winterswijk aantrekkelijker kan maken voor inwoners specifiek, krijgen we veel reacties met betrekking tot natuur. Inwoners zouden graag aandacht zien voor natuurbehoud, natuurontwikkeling en natuurbescherming. Ook zien ze graag meer wandel- en fietspaden en beter onderhoud hiervan. Ook faciliteiten worden relatief vaak genoemd, zoals bankjes, pauzeplaatsen en (gratis) parkeerplekken. Tot slot zijn er nog suggesties voor de markt. Er wordt meermalen benoemd dat deze behouden moet worden. De markt zou daarnaast volgens een deel in een breder aanbod moeten voorzien (met ook meer oog voor de jeugd), door bijvoorbeeld meer festivals, tentoonstellingen en muziek. Regelmatig wordt benoemd dat inwoners graag meer aanbod voor de jeugd zien, zolang het geen overlast geeft (zoals geluidsoverlast).

Figuur 5 Mist u recreatieve voorzieningen in de gemeente Winterswijk? (N=733)

Wat valt op?

- Het merendeel van de respondenten mist geen recreatieve voorzieningen;
- 15% mist wel voorzieningen en een klein deel (12%) weet het niet;
- Opvallend is dat respondenten van 45 jaar of jonger vaker recreatieve voorzieningen missen (25% beantwoordt de bovenstaande vraag met "Ja") ten opzichte van respondenten van 46 jaar of ouder (13%).

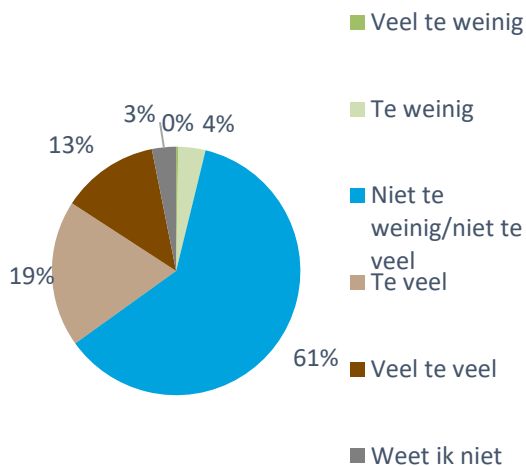
Welke recreatieve voorzieningen mist u in de gemeente Winterswijk? (N=108)

Aan de 15% van de inwoners die recreatieve voorzieningen mist in Winterswijk is gevraagd welke voorzieningen ze missen. Onder de 108 reacties komt meermalen naar voren dat men uitgaansgeleden mist (voor jongvolwassenen, maar ook de jeugd). Enkelen benoemen een (buiten) zwembad met meer recreatieve beleving en de ontwikkeling van een Steengroeve Museum.

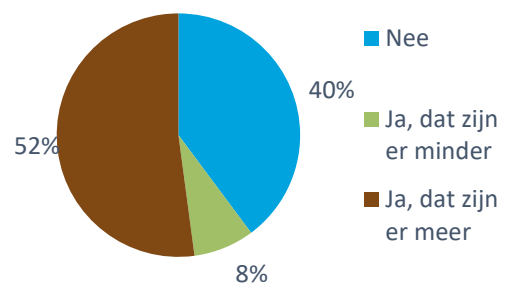
4 Bezoekers aan Winterswijk

Vervolgens is aan de inwoners gevraagd wat zij vinden van het aantal dagbezoekers en toeristen in Winterswijk, en of dit aantal is veranderd.

Figuur 6 Wat vindt u van het aantal dagbezoekers (zoals bezoekers aan de markt, Obelink of de natuur) die naar Winterswijk komen? (N=733)

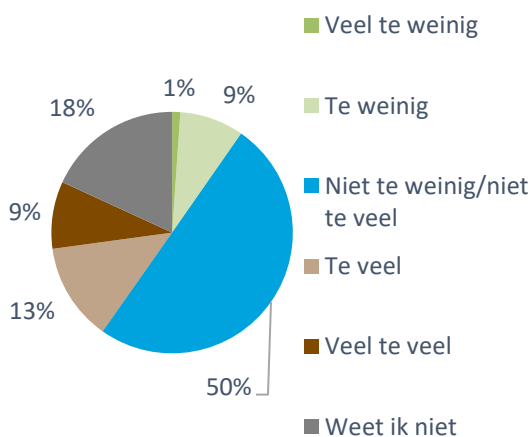
Figuur 7 Heeft u het gevoel dat het aantal dagbezoekers (zoals bezoekers aan de markt, Obelink of de natuur) die naar Winterswijk komen veranderd is, in de periode na de coronapandemie? (N=545, excl. 'Weet ik niet')

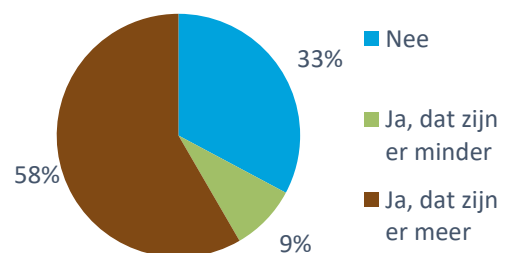
Wat valt op?

- Een meerderheid van de respondenten vindt het aantal dagbezoekers niet te veel en niet te weinig (61%);
- 32% van de respondenten vindt dat er (veel) te veel dagbezoekers zijn, slechts 4% vindt dat er te weinig dagbezoekers zijn.
- Iets meer dan de helft van de respondenten (52%) denkt dat het aantal dagbezoekers meer is geworden, er is ook een groot deel dat denkt dat het aantal niet veranderd is (40%).

Figuur 8 Wat vindt u van het aantal toeristen (die blijven overnachten) die naar Winterswijk komen? (N=733)

Figuur 9 Heeft u het gevoel dat het aantal toeristen (die blijven overnachten) die naar Winterswijk komen veranderd is, in de periode na de coronapandemie? (N=430, excl. 'Weet ik niet')

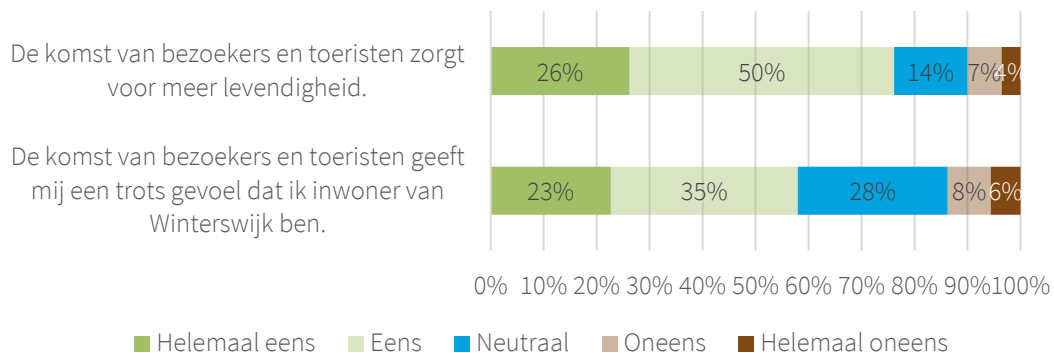
Wat valt op?

- De helft van de respondenten vindt het aantal toeristen niet te veel en niet te weinig (50%);
- 22% van de respondenten vindt dat er (veel) te veel toeristen naar Winterswijk komen, 10% vindt dat er (veel) te weinig toeristen naar Winterswijk komen.
- Het merendeel van de respondenten (58%) heeft het idee dat er meer toeristen zijn bijgekomen de afgelopen jaren.

5 Trots en verbinding

Met betrekking tot 'trots en verbinding' is aan de respondenten gevraagd in hoeverre bezoekers en toeristen zorgen voor meer levendigheid en hen een trots gevoel geven om inwoner te zijn van Winterswijk.

Figuur 10 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (N=733)

Wat valt op?

- 67% van de respondenten vindt dat toerisme voor meer levendigheid zorgt;
- 58% van de respondenten voelt zich trots door de bezoekers en recreanten die naar Winterswijk komen.
- Opvallend is dat inwoners uit het buitengebied het minder vaak eens zijn met de bovenstaande stellingen dan inwoners uit het centrum. 48% van de respondenten uit het buitengebied is het (helemaal) eens met de stelling over levendigheid ten opzichte van 63% van de inwoners uit het centrum. En 65% van de inwoners uit het buitengebied ervaart een trots gevoel, ten opzichte van 82% van de inwoners uit het centrum.

Respondenten die een **toelichting** geven op de vraag, geven vooral het volgende aan (N=126):

Een deel benadrukt dat toerisme veel positieve effecten brengt. Respondenten die kritisch zijn geven aan dat het steeds drukker wordt: "Winterswijk wordt overspoeld". Ook wordt er meerdere keren de kritiek geuit dat er veel Duits gesproken wordt en dat de drukte in de natuur voor overlast zorgt.

De 58% 'trotse' inwoners van Winterswijk is vergelijkbaar met veel andere toeristische bestemmingen:

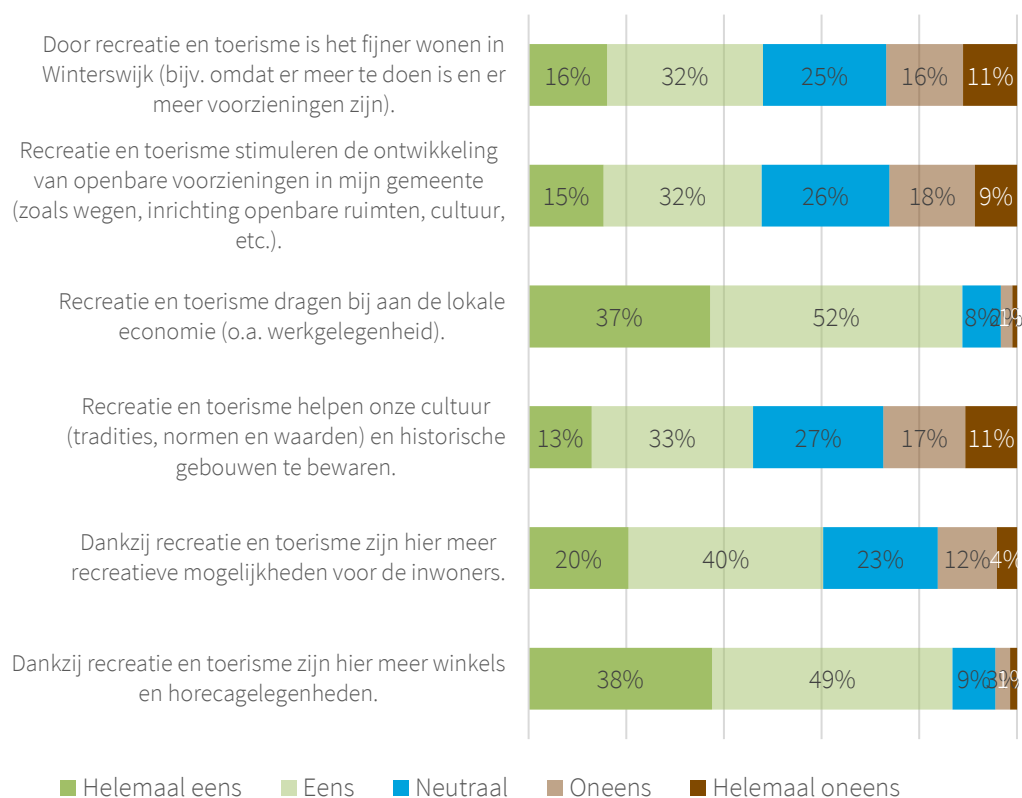
- Texel: 61% ("Door toerisme wil ik anderen graag vertellen wat mijn gemeente te bieden heeft ('trots zijn')"), bron: Kenniscentrum Kusttoerisme, 2020.
- Zeeland: 58% ("Door toerisme wil ik anderen graag vertellen wat mijn gemeente te bieden heeft (trots zijn)"), bron: Kenniscentrum Kusttoerisme, 2019)

- Nunspeet: 59% (*“De komst van toeristen naar de gemeente Nunspeet maakt mij trots een inwoner van de gemeente Nunspeet en ons gebied te zijn”*, bron: Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, 2021).
- Vlieland: 51% (*“De komst van toeristen geeft mij een trots gevoel dat ik inwoner van Vlieland ben”*, bron: Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, 2023)

6 Positieve effecten

Aan de respondenten is gevraagd of zij de positieve effecten van toerisme ervaren.

Figuur 11 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (excl. 'Weet ik niet', N varieert tussen de 696 en 724)

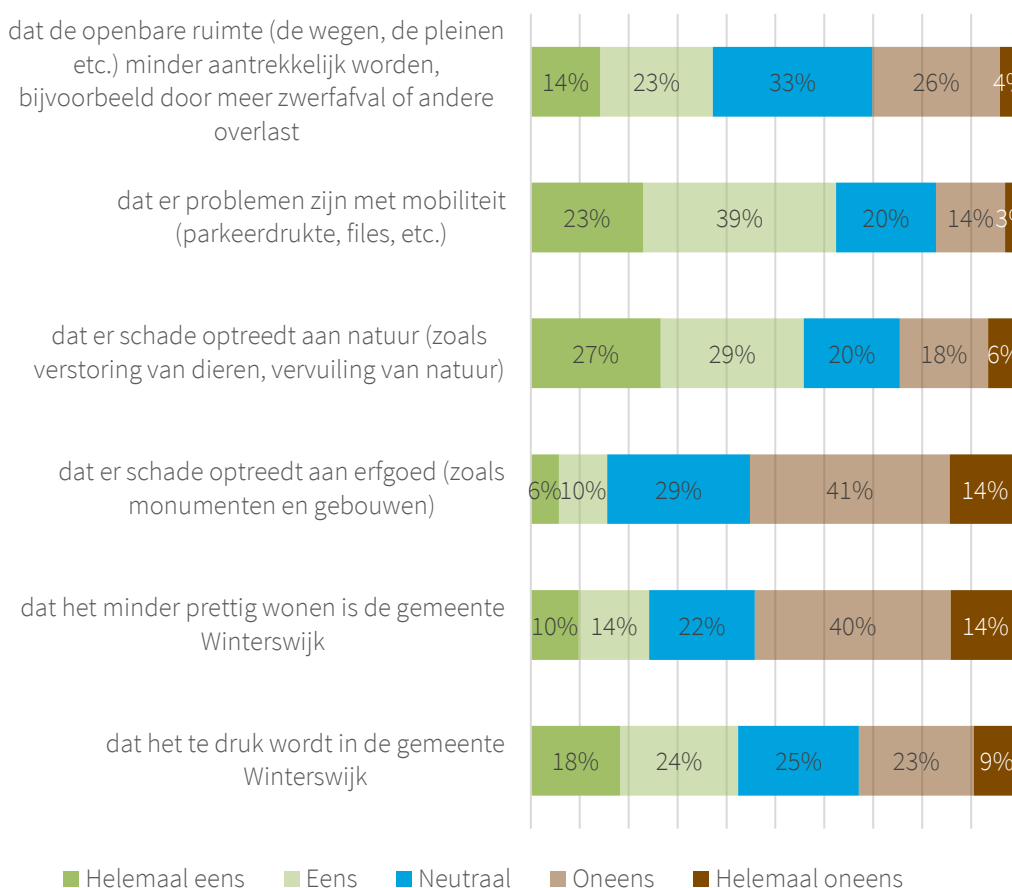
Wat valt op?

- Elk positief effect van toerisme en recreatie wordt vaker wel ervaren dan dat het niet ervaren wordt; positieve effecten worden dus over het algemeen gezien door inwoners.
- Respondenten zijn het vooral (helemaal) eens met de stellingen dat recreatie en toerisme bijdragen aan de lokale economie (89% van de respondenten) en dat er door recreatie en toerisme meer winkels en horecagelegenheden (87% van de respondenten);
- Opvallend is dat inwoners van het buitengebied (N=242) de positieve effecten minder ervaren dan de inwoners uit de kern van Winterswijk (N=491). Zij zijn het vaker (helemaal) oneens met de bovenstaande stellingen en minder vaak (helemaal) eens. Toch ziet ook in het buitengebied nog steeds meer inwoners de voordelen wel dan niet.

7 Negatieve effecten

Aan de respondenten is gevraagd of zij negatieve effecten van toerisme en recreatie ervaren en in hoeverre zij deze nadelen toeschrijven aan ofwel verblijfstoeristen ofwel dagbezoekers. Als vervolgvraag is aan de respondenten die een nadeel ervaren gevraagd hoe zij dit ervaren, dus wat ze merken, waar ze dat merken en wanneer ze dat merken.

Figuur 12 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (excl. 'Weet ik niet', N varieert tussen de 647 en 729) Door recreatie en toerisme ervaar ik...

Wat valt op?

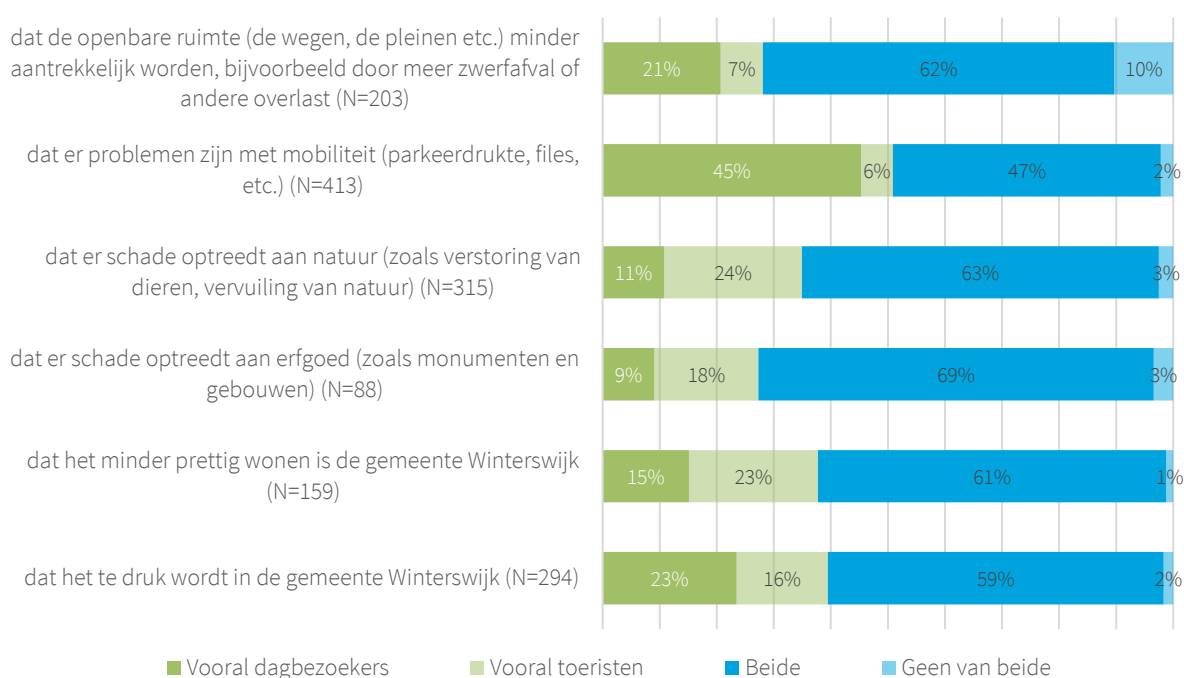
- Problemen met mobiliteit en schade aan de natuur zijn negatieve effecten die het vaakst ervaren worden. Respectievelijk 62% en 56% van de respondenten geven aan deze negatieve effecten te ervaren door recreatie en toerisme.
- De overige negatieve effecten worden veel minder ervaren. Het minst ervaren respondenten dat door recreatie en toerisme er schade optreedt aan erfgoed of dat het minder prettig wonen is in de gemeente Winterswijk (respectievelijk ervaart slechts 16% en 24% van de respondenten ervaart deze negatieve effecten).
- Als we deze vraag uitsplitsen naar de twee leeftijdscategorieën '45 en jonger' en '46 jaar of ouder' dan valt op dat respondenten onder de 45 jaar over het algemeen negatieve effecten meer ervaren. Het grootste verschil tussen de leeftijdscategorieën zit in de problemen met mobiliteit: 78% van de respondenten van 45 jaar en jonger ervaart dit ten opzichte van 58% van de respondenten van 46 jaar of ouder. Alleen schade aan de natuur en dat de openbare ruimte minder aantrekkelijk wordt

door recreatie en toerisme, wordt door de leeftijdscategorie 46 jaar en ouder meer ervaren (respectievelijk 58% en 39% t.o.v. 45% en 30% onder de respondenten van 45 jaar en jonger).

- Daarnaast is het opvallend dat inwoners van het buitengebied (N=242) de negatieve effecten vaker ervaren dan de inwoners uit de kern van Winterswijk (N=491). Uit het buitengebied zijn relatief meer respondenten het (helemaal) eens met de bovenstaande stellingen en minder respondenten zijn het (helemaal) oneens.

Figuur 13 Heeft u het idee dat dit vooral komt door dagbezoekers (zoals bezoekers aan de markt, Obelink of de natuur) of toeristen (die blijven overnachten)? (Excl. 'Weet ik niet')

Deze vraag is aanvullend gesteld aan respondenten die de vorige stellingen over negatieve impacts met 'eens' of 'helemaal eens' hebben beantwoord. 'Door recreatie en toerisme ervaar ik...'

Let op! Er hebben slechts 88 respondenten de stelling ingevuld over mogelijke schade aan erfgoed. De resultaten van deze stelling zijn daarom indicatief; hier kunnen maar beperkt conclusies uit worden getrokken.

Wat valt op?

- Het merendeel van de respondenten wijt alle negatieve effecten aan zowel dagbezoekers als toeristen.
- Bij mobiliteitsproblemen valt op dat een groot deel van de respondenten dit negatieve effect wijt aan dagbezoekers (45%);

Wat merkt u wat betreft dat het te druk wordt? Denk bijvoorbeeld aan hoe het zich uit, waar het plaatsvindt (bijv. een gebied/specifieke locatie) of wanneer u het ervaart (bijv. dagdeel/specifieke dag/seizoen). (N=309)

Deze vraag is aanvullend gesteld aan respondenten die de stelling uit figuur 13 met 'eens' of 'helemaal eens' hebben beantwoord.

Voor de zaterdagen worden vaak benoemd, dan zouden respondenten de meeste drukte ervaren in Winterswijk. Zij wijten dit ook aan de markt op zaterdag die extra mensen naar het centrum trekt. Het

centrum wordt veel benoemd dat het daar erg druk kan zijn, dit merken respondenten vooral aan een tekort aan parkeerplaatsen en een toename van verkeersbewegingen van auto's, fietsers en voetgangers. Ook wordt de Duitse bezoeker met regelmaat genoemd. In het buitengebied ziet men met mooi weer ook veel recreanten op de fietspaden en een toenemende drukte rondom de vakantieparken en campings.

Wat merkt u wat betreft het minder prettig wonen? Denk bijvoorbeeld aan hoe het zich uit, waar het plaatsvindt (bijv. een gebied/specifieke locatie) of wanneer u het ervaart (bijv. dagdeel/specifieke dag/seizoen). (N=175)

Deze vraag is aanvullend gesteld aan respondenten die de stelling uit figuur 13 met 'eens' of 'helemaal eens' hebben beantwoord.

Respondenten noemen vooral het hoogseizoen (of 'zomermaanden') en piekmomenten zoals zaterdagen en Duitse vrije dagen. Ze ervaren overlast door veel verkeer (parkeerdrukke, en fietsers en wandelaars), drukte op de markt en terrassen en drukte bij het Hilgelo. Daarnaast wordt drukte vaak gespecificeerd met geluidsoverlast en negatieve effecten op de natuur. De negatieve effecten op de natuur worden vaak geïllustreerd met de Bekendelle waar recentelijk beperkingen zijn aangebracht in de vorm van hekken.

Wat merkt u van de schade aan erfgoed? Denk bijvoorbeeld aan hoe het zich uit, waar het plaatsvindt (bijv. een gebied/specifieke locatie) of wanneer u het ervaart (bijv. dagdeel/specifieke dag/seizoen). (N=101)

Deze vraag is aanvullend gesteld aan respondenten die de stelling uit figuur 13 met 'eens' of 'helemaal eens' hebben beantwoord.

Schade aan erfgoed merken respondenten vooral door meer zwerfafval, meer drukte en meer geluidsoverlast. Dit merken zij vooral in het buitengebied in de stiltegebieden/Natura 2000-gebieden, bij de Steengroeve, het Wooldse veen, het Hilgelo en de Bekendelle.

Wat merkt u van de schade aan natuur? Denk bijvoorbeeld aan hoe het zich uit, waar het plaatsvindt (bijv. een gebied/specifieke locatie) of wanneer u het ervaart (bijv. dagdeel/specifieke dag/seizoen). (N=395)

Deze vraag is aanvullend gesteld aan respondenten die de stelling uit figuur 13 met 'eens' of 'helemaal eens' hebben beantwoord.

Schade aan natuur zien respondenten in zwerfafval in de natuur. Ook noemen mensen met enige regelmaat de mountainbikers. Daar zouden te veel paden voor zijn en mountainbikers zouden buiten de paden treden, dwars door de natuur gaan of over smalle paden gaan wat tot overlast leidt. Specifieke locaties waar schade aan natuur wordt ervaren zijn bij het Hilgelo en de Bekendelle.

Wat merkt u van de problemen met mobiliteit? Denk bijvoorbeeld aan hoe het zich uit, waar het plaatsvindt (bijv. een gebied/specifieke locatie) of wanneer u het ervaart (bijv. dagdeel/specifieke dag/seizoen). (N=451)

Deze vraag is aanvullend gesteld aan respondenten die de stelling uit figuur 13 met 'eens' of 'helemaal eens' hebben beantwoord.

Wederom worden als piekmomenten de zaterdagen en Duitse feestdagen genoemd, als pieklocatie noemen respondenten het centrum met grote regelmaat. Met name parkeerproblematiek wordt hier veel genoemd, op woensdagen zou het ook lastig zijn om een parkeerplek bij het centrum te vinden. Andere locaties waar men met regelmaat overlast ervaart door drukte zijn bij de Obelink en op de Kottenseweg. Bij Obelink ervaren respondenten files, opstoppen en volgens sommigen gevaarlijke situaties door

drukte. Op de Kottenseweg leid drukte tot frustraties, ook zouden Duitse automobilisten de verkeersregels niet kennen, waardoor ze of langzaam rijden of te langzaam de weg oprijden wat voor gevaarlijke situaties zou zorgen. Het gedeelte tussen de afslag Kottenseweg/Rondweg Zuid en Kottenseweg/Bataafseweg wordt specifiek meermalen genoemd.

Wat merkt u van het minder aantrekkelijk worden van de openbare ruimte? Denk bijvoorbeeld aan hoe het zich uit, waar het plaatsvindt (bijv. een gebied/specifieke locatie) of wanneer u het ervaart (bijv. dagdeel/specifieke dag/seizoen). (N=265)

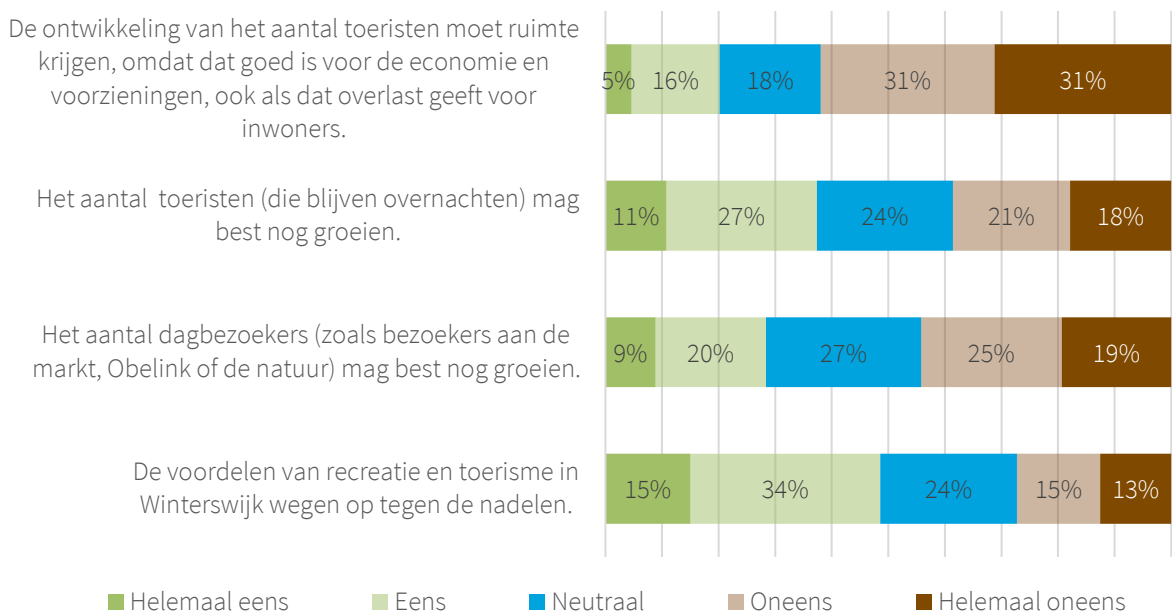
Deze vraag is aanvullend gesteld aan respondenten die de stelling uit figuur 13 met 'eens' of 'helemaal eens' hebben beantwoord.

Respondenten noemen met name dat de openbare ruimte minder aantrekkelijk wordt door zwerfafval, zowel op de markt en in het centrum als op de parkeerplaatsen en 'hangplekken'. Hierbij wordt als specifieke locatie ook het Hilgelo vaak genoemd.

8 Balansvraagstuk

Vervolgens is nog aan de respondenten gevraagd in hoeverre er balans is tussen de vrijetijdsector en leefomgeving in Winterswijk.

Figuur 14 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (N=733)

Wat valt op?

- Een meerderheid (62%) is het (helemaal) oneens met de stelling dat de ontwikkeling van het aantal toeristen de ruimte moet krijgen ook als dat overlast geeft voor inwoners;
- Respondenten zijn het vaker (helemaal) eens met de stelling dat het aantal toeristen mag groeien (38%), t.o.v. het aantal dagbezoekers (29%).
- Meer respondenten zijn het er (helemaal) mee eens dat de voordelen van toerisme en recreatie opwegen tegen de nadelen dan andersom (49% t.o.v. 28%);

- Er is bij deze vraag een duidelijk verschil tussen respondenten van 45 jaar en jonger en 46 jaar of ouder. De respondenten in de jongere leeftijdscategorie zijn het vaker eens met de stellingen en staan dus positiever tegen de ontwikkeling van toerisme.
- Ook zijn er bij deze stellingen duidelijke verschillen tussen respondenten uit de kern van Winterswijk ten opzichte van het buitengebied. Respondenten uit de kern van Winterswijk zijn het vaker (helemaal) eens met de bovenstaande stellingen. De respondenten uit het buitengebied zijn het vaker (helemaal) oneens met de bovenstaande stellingen en staan dus iets negatiever tegenover de ontwikkeling van toerisme.

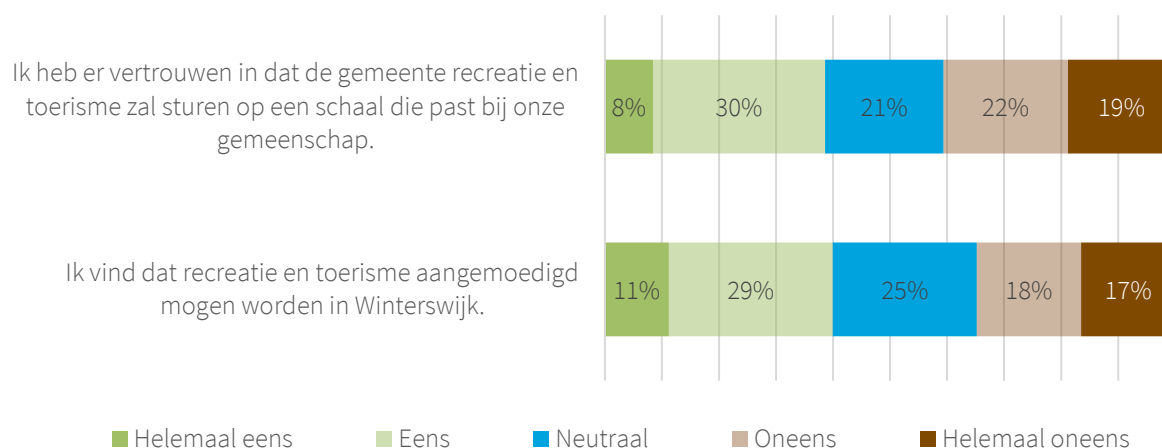
Toelichtingen die mensen geven hebben vooral betrekking op (N=161):

Er worden enkele kritische noten geuit in de toelichtingen. Met enige regelmaat wordt het (ondertussen niet gehanteerde) doel van 'een miljoen overnachtingen' aangehaald, deze respondenten vinden dat sturen op overnachtingen geen doel op zich moet zijn. Verder uiten verschillende respondenten de voorkeur voor kleinschalige en passende voorzieningen. Ook noemen meerdere respondenten dat het belangrijk is dat voorzieningen in handen blijven van (kleinere) lokale ondernemers. En de respondenten benoemen met regelmaat dat groei in toerisme samen moet gaan met respect voor de omgeving, de natuur en de inwoners. Het Hilgelo komt vaker terug, daar zou de grens bereikt zijn. De infrastructuur wordt ook met regelmaat benoemd, deze zou niet voldoen om de stroom aan toeristen op te vangen.

9 Gemeente en beleid

Binnen dit thema is aan de respondenten gevraagd in hoeverre ze vertrouwen hebben in de gemeente om toerisme en recreatie te ontwikkelen op een schaal die past bij Winterswijk, of toerisme en recreatie aangemoedigd mag worden en welke thema's of onderwerpen zij binnen de sector belangrijk vinden voor de gemeente om zich op te richten.

Figuur 15 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (N=733)

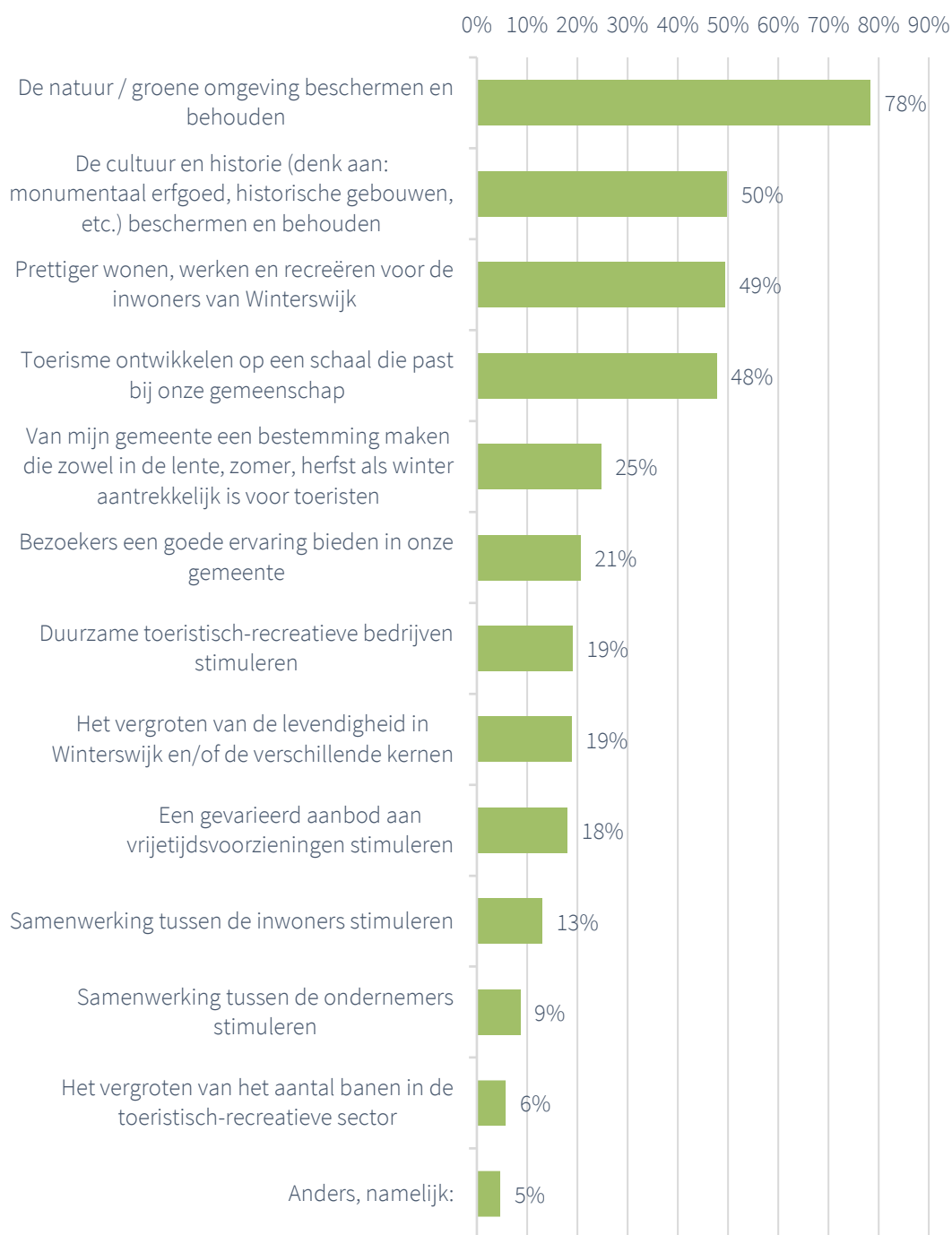

Wat valt op?

- Er zijn iets meer respondenten die vertrouwen hebben in de gemeente als het gaat om toeristische ontwikkeling dan respondenten die daar geen vertrouwen in hebben. Het ontloopt elkaar echter niet veel. Datzelfde geldt voor de vraag of toerisme verder aangemoedigd mag worden.

- Ook bij deze stellingen is een duidelijk verschil zichtbaar tussen de twee leeftijdscategorieën: respondenten van 45 jaar of jonger hebben relatief meer vertrouwen in de gemeente (43% t.o.v. 38% van de respondenten van 46 jaar of ouder) en vinden vaker dat recreatie en toerisme aangemoedigd mag worden (47% t.o.v. 38%).
- Ook is bij deze stellingen een duidelijk verschil tussen de respondenten uit de kern van Winterswijk ten opzichte van het buitengebied. Respondenten uit de kern van Winterswijk zijn het relatief vaker (helemaal) eens met de stellingen. Respondenten uit het buitengebied van Winterswijk zijn het relatief vaker (helemaal) oneens met de bovenstaande stellingen.

Figuur 16 Welke thema's/onderwerpen zijn voor u belangrijk als het gaat om toerisme en recreatie in de gemeente Winterswijk? Kies maximaal vier thema's die volgens u het meest belangrijk zijn. (N= 733, R=2626)

Wat valt op?

- De vier meest gekozen thema's die belangrijk zijn voor respondenten zijn: behoud van de groene omgeving, behoud van cultuur en historie, prettig wonen/werken/recreëren en toerisme ontwikkelen op een schaal die past bij Winterswijk.
- De drie minst gekozen thema's zijn: samenwerking tussen inwoners stimuleren, samenwerking tussen ondernemers stimuleren en het vergroten van het aantal banen in toerisme en recreatie.

Andere thema's en onderwerpen die door respondenten in de opmerkingen zijn toegevoegd zijn:

- Behoud van natuur, het coulisselandschap en de kleinschaligheid wordt regelmatig extra benadrukt;
- Garanderen van veiligheid in het verkeer en voorkomen van mobiliteitsproblemen wordt met regelmaat genoemd.

Heeft u nog opmerkingen, suggesties of tips voor recreatie en toerisme in de gemeente Winterswijk? (N=412)

Respondenten geven veel positieve reacties over het toerisme, er wordt regelmatig benadrukt dat door toerisme veel aanbod in Winterswijk kan blijven bestaan. Ze vinden het wel belangrijk dat er balans is tussen Winterswijk als bestemming en Winterswijk als woonomgeving. Winterswijk moet dus aantrekkelijk blijven om te wonen en toerisme en recreatie moeten bijdragen aan de lokale economie en levendigheid. Ook wordt veel genoemd dat er zuinig moet worden omgegaan met het unieke landschap en de unieke natuur. Dit houdt voor hen in dat er niet te grootschalige accommodatievormen bijkomen, maar de nadruk blijft liggen op kleinschalig en laagdrempelig ofwel 'passend bij Winterswijk'. Het is voor de respondenten belangrijk om een visie te hebben voor toerisme, er wordt regelmatig genoemd dat er lange termijn plannen moeten worden gemaakt en er naar de toekomst moet worden gekeken.